

Pedagogische Begeleiding; OA 4.59

Toets bij Eindtermen 01 en 02

Eindtermen: 01, 02
Toetsvorm: Open boek toets naar aanleiding van mini-casussen met open vragen.
Beschikbare tijd: 90 minuten
Te behalen punten: Maximaal 100 punten

Deelkwalificatie	Eindterm(en)	Hoofdstuk(ken)
Algemene professionaliteit OA 4.58	Toets 1: 01/03/04 Toets 2: 05/06/07/08 Toets 3: 09/10/11	Toets 1: 1-3 -4 Toets 2: 5-6 Toets 3: 7-8
Pedagogische begeleiding OA 4.59	Toets 4: 01/02 Toets 5: 03 Toets 6: 05/06	Toets 4: 1-2 Toets 5: 3 Toets 6: 5
Begeleiding onderwijsprocessen OA 4.60	Toets 7: 03/04 Toets 8: 05/06	Toets 7: 3 Toets 8: 4-5
Didactische ondersteuning OA 4.61	Toets 9: 01/04	Toets 9: 1-4
Functioneren in de school OA 4.62	Toets 10: 01	Toets 10: 1

werkwijze

Deze toets bestaat uit casussen met open vragen. Je kunt maximaal 100 punten halen. Per vraag staat vermeld hoeveel punten je kunt krijgen.

Carla doet haar BPV op basisschool "Keizer Karel", gevestigd in een multifunctioneel centrum. In het centrum is ook een baby-dagopvang. In de pauze gaat ze een keer kennismaken. De baby's worden net verschoond. Carla vraagt of ze ook een baby een schone luier om mag doen. Tevreden constateert Carla, dat ze veel sneller en efficiënter werkt dan de leidster. De leidster is aan het geluidjes maken en praten tegen de baby en een spuugdoekje steeds tussen de grijphandjes door aan het trekken. De baby maakt geluidjes terug en trappelt met de voetjes en ondertussen ligt daar maar die stinkluier en ligt de baby halfbloot. Zo meteen vat hij een kou en bovendien moeten er nog twee baby's. Carla legt "haar" baby snel en heerlijk warm in zijn bedje en begint meteen aan de volgende. Tegen de tijd dat de leidster klaar is met de eerste baby heeft Carla er al twee af en liggen "haar" baby's al lekker te slapen.

- 1 a Stemt Carla haar gedrag af op de behoeften van de baby's? Licht je antwoord toe.
(2 punten)
- 1 b Welke 4 gebieden van de ontwikkeling worden door de leidster gestimuleerd? Licht je antwoord toe.
(8 punten)

De moeder van Sabine komt haar van school halen. Ze heeft het kleinere zusje van Sabine bij zich. Het meisje ziet er raar uit. De ene helft van het haar is leuk geknipt en de andere helft is niet geknipt. De juf van Sabine wijst er lachend op en moeder zegt: "Ze brak zo ongeveer de kapperszaak af, krijste en ging op de grond liggen. De kapper kon haar niet verder knippen".

- 2 a Hoe oud zal het kleinere zusje van Sabine ongeveer zijn? Waarom denk je dat?
(2 punten)
- 2 b Vind je het raar, dat het kleine meisje zo te keer ging bij de kapper? Licht je antwoord toe en gebruik hierbij je kennis over de cognitieve ontwikkeling bij kinderen.
(4 punten)
- 2 c Bedenk zelf hoe moeder en de kapper beter hadden kunnen afstemmen op de ontwikkelingsfase van het kleine meisje?
(4 punten)

Imke doet haar BPV in de oudste kleutergroep. De leerkracht zit in de leeshoek met Arjen. Arjen kent nog geen letters en kan nog niet lezen. De leerkracht heeft een blad met de woorden reus en kabouter erop. Ze leest de woordjes voor zonder ze aan te wijzen. Ze vraagt aan Arjen of hij weet, waar het woordje "reus" staat. Arjen wijst het woordje "kabouter" aan.

- 3 Benoem de fase volgens de indeling van Piaget waarin Arjen zit. Licht je antwoord toe.
(4 punten)

Marieke doet haar BPV in groep 3 van basisschool "De hermelijn". In de groep zit Kyra, een goeditziend, goedverzorgd meisje van 6 jaar. De vader van Kyra is vrachtwagenchauffeur op het buitenland en de moeder heeft het hier moeilijk mee. Kyra komt minstens 2x per week heel laat op school, soms pas om half 11 of 11 uur en soms pas als de leerkracht gebeld heeft. Kyra heeft geen aansluiting met de andere kinderen in de klas en in de klas en op het plein wil Kyra voortdurend de aandacht van de juf bij alles wat ze doet en ze is overdreven afhankelijk.

- 4 a Welke bedreiging voor de ontwikkeling lijkt zich bij Kyra voor te doen?
(4 punten)
- 4 b Tot welke beperkende omstandigheid kan dit leiden?
(4 punten)

Luuk is hoogintelligent. Hij heeft weinig aansluiting bij zijn medeleerlingen. Tijdens een oudergesprek geeft moeder aan, dat Luuk thuis heel veel aan de computer werkt. Hij maakt werkstukken, zoekt van alles op internet en kijkt ook veel informatieve programma's op t.v. Moeder stelt voor dat Luuk ook op school zoveel mogelijk aan de computer kan werken. De leerkracht heeft er bezwaar tegen om Luuk zeer veel meer als andere kinderen aan de computer te laten werken.

- 5 Geef twee aspecten aan op grond waarvan de leerkracht zijn bezwaar zou kunnen motiveren.
(2 punten per aspect. Max 4. punten)

In de oudste kleutergroep waar Imke haar BPV doet zit Ethem, een jongetje van buitenlandse afkomst van 5 jaar. In groep 1 had hij een meester. Er waren nooit problemen met Ethem. Nu zit hij in groep 2. Ethem gehoorzaamt de juf niet en als zij hem corrigeert sluit hij zich af. Zijn zusje Jalila zit in groep 4. Ethem commandeert haar en ze doet meteen wat hij wil. Als moeder hem naar school brengt, luistert hij ook niet. Ethem gehoorzaamt vader wel meteen.

- 6 Bedenk wat de oorzaak zou kunnen zijn voor de houding van Ethem. Betrek in je overweging de begrippen socialisatie en eerste milieu.
(5 punten)

In de klas waar Anne haar BPV doet zit Bas. Bas heeft epilepsie. Dagelijks heeft hij een aantal kleine absences, zo nu en dan een grotere aanval waarbij hij geheel verward rond gaat lopen en een enkele keer heeft hij een grote aanval waarbij hij ook op de grond valt en met hoofd en ledematen slaat. De medeleerlingen vinden het eng. Bas geeft zelf aan, dat hij het naar vindt, dat door de absences zijn werk er slordig uitziet.

- 7 Maak een concrete beschrijving op welke wijze je rekening kunt houden met de groep en Bas t.a.v. zijn belemmeringen. t.a.v.:
- De aanvaarding van zijn handicap als een levensfeit zowel voor Bas als voor de groep.
(beschrijving voor Bas 2 punten. Beschrijving voor de groep 2 punten. Totaal max. 4 punten)
  - Het bieden van de hulp waar Bas behoefte aan heeft.
(4 punten)
  - De inrichting van de klas, voor zover dit van belang is voor de handicap van Bas.
(3 punten)
  - Aanpassing van je eigen handelen in de klas.
(3 punten)

BPV-ster Anne observeert Tobias uit groep 3. Aanleiding of beginsituatie voor de observatie is het pestgedrag van Tobias in de klas, op het plein en bij het overblijven.

- 8 Werk n.a.v. de gegeven beginsituatie een observatieplan uit ten aanzien van het ongewenste gedrag van Tobias.
- Bedenk 4 achtergrondgegevens van Tobias. (2 punten)
  - Bepaal het doel van de observatie. (1 punt)
  - Bepaal welke observatiemethode je kiest in samenhang met je doelstelling en licht dit toe. (1punt)
  - Geef aan welke hulpmiddelen je bij de observatie gebruikt en leg uit waarom je deze keuze maakt. (1 punt)
  - Bepaal je observatievraagstelling.
Als je kiest voor observatievragen, noteer er minstens 3. (2 punten)
Als je kiest voor een open vraag. Noteer deze dan. Licht je keuze toe. (2 punten)
  - Bepaal de observatiesituatie (0,5 punt per situatie. Max. 4 punten)
    - data (2 punten)
    - tijdstip(pen). (2 punt)
  - Kies je wijze van rapporteren en geef aan waarom je deze keuze maakt. (2 punten)
(Totaal max. 15 punten)

Marnix doet zijn BPV in groep 2 van basisschool "De vogelkers". De kinderen zijn met allerlei activiteiten bezig. Een groepje van 4, twee jongens en twee meisjes, speelt in de gang vader, moeder en kinderen. Joris bouwt een tent. Dat is het huis. Marloes is moeder en maakt het eten klaar. Teun helpt vader met het huis en Janneke is baby en slaapt in de "wieg".

- 9 a Geef aan, welke ontwikkelingsgerichte activiteit je hier herkent. (2 punten)
- 9 b Geef in ieder geval 4 theorieën aan, die een theoretische verklaring geven voor de aard van de activiteit. Geef ook aan waar deze theorie te herkennen is in de activiteit. (2 punten per juiste theorie en juiste herkenning in de activiteit, max. 8 punten)

Irma doet haar BPV in groep 5. Het onderwijs wordt gegeven aan de hand van thema's. Het thema van de komende twee weken is "de bakker". Irma gaat in overleg met de groepsleerkracht een ontwikkelingsgerichte activiteit aanbieden. Haar activiteit is: zelf broodjes bakken.

10 Werk uit de fase van voorbereiding voor de activiteit "zelf broodjes bakken".

Laat de 5 stappen zien aan de hand van een concrete uitwerking.

Geef bij de doelstelling(en) aan, op welk ontwikkelingsgebied er steeds een beroep wordt gedaan.

(4 punten per correcte fase, totaal max. 20 punten)

Antwoorden en normering

- 1 a Nee, want Carla is gericht op efficiëntie en niet op het stimuleren van de ontwikkeling van de baby's.
(2 punten)
- 1 b - de kennisonwikkeling (cognitieve ontwikkeling). Door het lapje stof steeds tussen de handjes door te trekken leert de baby dat je moet grijpen om het te pakken te kunnen krijgen.
- De sociaal-emotionele ontwikkeling. Door geluidjes te maken tegen de baby waar de baby op reageert door ook geluidjes te maken en te trappelen. Er is een begin van communicatie.
- De biologisch-motorische ontwikkeling door het stimuleren van het maken van grijpbewegingen en het trappelen.
- De creatief-expressieve ontwikkeling doordat de baby gestimuleerd wordt uitdrukking te geven aan de tevredenheid door geluidjes te maken en te trappelen.
(2 punten per correct ontwikkelingsgebied. Maximaal 8 punten)
- 2 a Tussen de 2 en de 4 jaar.
(2 punten)
- 2 b Een peuter snapt nog geen oorzaak en gevolg en denkt vaak, dat het knippen van haar pijn veroorzaakt. Het leert van de ouders, dat je je pijn kunt doen aan een scherpe schaar, dat je kunt gaan bloeden etc. Het is voor een peuter geen logische gedachte, dat het knippen van haar en nagels geen pijn doet.
(4 punten)
- 2 c - Door het meisje eerst een of meer keren bij de kapper te laten kijken als Sabrine en vader geknipt werden.
- Daarna had moeder het kindje nog eens kunnen meenemen naar de kapper en had het een klein stukje kunnen laten knippen van moeders haar onder leiding van de kapper.
(Minstens een aanpak. Naar oordeel van de docent. 4 Punten).
- 3 Aren zit in de pré-operationele fase. Een reus is groter dan een kabouter. Het woord kabouter is groter dan het woord reus. Arjen koppelt de grootste persoon aan het grootste woordje en nog niet aan de lengte van de klank van de woordjes. Reus klinkt kort en hoort bij het korte woordje. Zover is Arjen nog niet.
(4 punten)
- 4 a Het onvermogen om een gezonde hechting aan te gaan.
(4 punten).
- 4 b Dit kan leiden tot een sociaal isolement van Kyra.
(4 punten).
- 5 - Luuk kan niet met de computer communiceren. Een belangrijk aspect van socialisatie, het leren een mening te formuleren in de communicatie met medeleerlingen is op deze manier niet aan de orde terwijl dat voor Luuk toch heel belangrijk is gezien zijn gebrek aan aansluiting in de groep.
- Een kind dat zeer veel op de computer werkt i.p.v. in de groep of in subgroepen ontwikkelt zich langzamer t.a.v. samenwerken, overleggen, onderhandelen en inzicht in eigen gedrag, hetgeen juist aspecten zijn, die ontwikkeling behoeven bij een kind dat weinig aansluiting heeft in de groep.
(2 punten per aspect. Max.4 punten)
- 6 Er bestaat de mogelijkheid, dat Ethem thuis gewend is aan een ondergeschikte rol van vrouwen. Dit komt vaker voor in gezinnen van buitenlandse afkomst, waar jongetjes soms zeer verwend worden, op een "troon gezet" en bij wie de wensen door de vrouwelijke gezinsleden uit de ogen gelezen worden. De opvatting over vrouwen vanuit het eerste milieu van Ethem, het gezin speelt een belangrijke rol in de socialisatie in de zin, dat het de wijze waarop Ethem naar vrouwen en meisjes kijkt en waarop hij op opdrachten en correcties van vrouwen, ook van vrouwelijke leerkrachten reageert, bepaalt.
(5 punten)
- 7 a Bas heeft epilepsie. Dat is een levensfeit. Angst kan worden verminderd of weggenomen door kennis. Naar de groep toe kan dit betekenen dat: (minimaal een interventie)
- de ambulante begeleider van het epilepsiecentrum voorlichting kan geven in de klas.
- Je kunt een voorlichtingsvideo laten zien in de klas.
- Als Bas een aanval heeft gehad kun je het in de klas bespreken.
(1 punt per interventie. Max. 2 punten)

- Naar Bas toe kan dit betekenen, dat je Bas kunt stimuleren om zelf een spreekbeurt te houden of presentatie over zijn ziekte, waardoor hij zelf meer kennis krijgt en het ook voor hem een bespreekbaar onderwerp wordt. (2 punten.)
- b Bas geeft aan, behoefte te hebben aan hulp t.a.v. zijn slordige schrijfwerk door de absences. Een voorbeeld van hulp kan zijn dat Bas gaat schrijven met een vulpotlood. Dit geeft heel net werk en als er strepen ontstaan door de absences is dat gemakkelijk uit te gummen en te verbeteren. (4 punten. Naar oordeel van de docent.)
- c - In de klas zou een open ruimte kunnen zijn waar Bas bij een grote aanval neergelegd kan worden zodat hij nergens tegenaan kan slaan.
 - Er kan een kamerscherm in de klas staan, dat geplaatst kan worden om hem bij een grote aanval aan 't gezicht te onttrekken en ook voor zijn privacy als medicijnen moeten worden ingebracht.
 - Er kan een deken liggen die onder hem gelegd kan worden, zodat hij hoofd en handen niet verwondt met op de grond slaan. (minimaal een inrichtingsaspect, 3 punten. Inrichtingsaspect ter beoordeling van de docent.)
- d Je kunt hem in de klas een plaatsje geven in je blikveld zodat je de aan een aanval voorafgaande signalen kunt opvangen. (zoals hitte-aanvallen, chaotisch rond gaan lopen, wartaal spreken). (3 punten)
- 8 a Mogelijke achtergrondgegevens:
- Tobias zit in een groep van 28 leerlingen
  - Tobias is een eenling in de groep
  - Hij heeft veel moeite met aanvankelijk lezen
  - Vader is vrachtwagenchauffeur op het buitenland.
- (achtergrondgegevens naar oordeel van de docent. 0,5 Punt per gegeven, max. 2 punten).
- b 1 Doel kan zijn: Ik wil weten welke gedragingen Tobias vertoont in situaties dat er gepest wordt. Ik wil weten wat hij doet.
 2 Doel kan zijn: Ik wil weten hoe vaak Tobias.....,.....,.....,.....
 De student moet een van de twee doelen vermeld hebben. (1punt)
- c Uit de keuze voor doelstelling b 1 vloeit voort een keuze voor een kwalitatieve observatie. (Juiste keuze bij juiste doelstelling 1 punt).
 Uit de keuze voor doelstelling b 2 vloeit voort een keuze voor een kwantitatieve observatie. (Juiste keuze bij juiste doelstelling 1 punt)
- d Bij de kwalitatieve observatie wordt gekozen voor of alles nauwkeurig noteren wat er precies gebeurt tijdens de observatiemomenten, of er wordt gebruik gemaakt van een bij voorkeur kleine handvideocamera om naderhand rustig te kunnen observeren wat er gebeurde. (keuze voor een van beide of vermelding van beide mogelijkheden 1 punt)
 Bij de kwantitatieve observatie wordt gekozen voor de observatievragenlijst met turven van aantal voorvallen. Eventueel kan ook nog de stopwatch gebruikt worden. In ieder geval moet worden vermeld de observatievragenlijst. (1punt)
- e Bij de kwalitatieve vragenlijst wordt gebruikt de open vraag. (1 punt)
 Bij de kwantitatieve observatie wordt gebruikt de observatievragen/punten.
 Mogelijke observatiepunten (vragen)
- Tobias slaat, knijpt, stompt.
  - Tobias pakt dingen af
  - Tobias laat kind struikelen
  - Tobias scheldt
  - Tobias maakt dingen van een ander kind kapot, beschadigt.
  - Tobias wijst op voorhoofd
  - Tobias steekt middelvinger op
- Etc. (naar oordeel van de docent. 0.5 Punten per vermeld observatiepunt, max. 2 punten)
- f Mogelijke observatiesituaties:
- Op het plein
  - In de klas
  - Tijdens het overblijven
  - Tijdens de gymnastiekles
  - Tijdens het niveaulezen
- (0,5 punt per situatie. Max. 2 punten)

Mogelijke observatiedata: in de week van....tot ..... Elke dag, of op maandag, donderdag, vrijdag, of op dinsdag en donderdag. (naar oordeel van de docent. In het antwoord moet voorkomen de exacte data. 1 Punt)

Mogelijke observatietijdstippen: 10 min. plein van 10.15 uur tot 10.25 uur, 10 min. tijdens een reken- of spellingsles van 9.15 uur tot 9.25 uur, 10 min. tijdens een handenarbeid-teken-muziek of gymles van 13.30-13.40 uur, etc.. (In het antwoord moet de duur van de observatie zitten en het exacte tijdstip. Naar oordeel van de docent. 1 Punt)

g Rapportage altijd schriftelijk gezien de problematiek, het pesten. (1 punt)

Uit de kwalitatieve observatie komt voort een vrije rapportage, eventueel aangevuld met een kwantitatieve turflijst op grond van de video of het verslag.(De vrije rapportage moet in ieder geval vermeld zijn. 1 punt)

Uit de kwantitatieve benadering komt voort een vooraf opgesteld formulier. (1 punt)

9 a Het vrije spel. (2 punten).

- b
- spel als uitleven van onmogelijke verlangens. Een leerling van groep 2 kan nog geen vader en/of moeder zijn. Ook kan zo'n leerling geen baby meer zijn, maar wel in het spel.
  - Oefenen van de motoriek en de taal: bouwen van de tent, communicatie tussen Joris en Teun over het bevestigen van de tent.
  - Oefenen voor later. Gezinnetje spelen als oefenen voor de volwassenheid.
  - Manier om tot cognitieve ontwikkeling te komen. Marloes bedenkt wat ze zal koken en welke boodschappen ze daarvoor moet doen en in welke winkels ze daarvoor moet zijn. Dat is nog best moeilijk voor een kleuter. Joris en teun bedenken, wat ze nodig hebben om een stevige tent te bouwen en hoe ze e.e.a. kunnen bevestigen.
  - Aanleren cultureel gewenst gedrag.
    - vader bouwt het huis
    - moeder doet de huishouding
    - kinderen helpen of spelen of slapen braaf.

Per theorie 2 punten. Max. 8 punten

10 Fase 1. informatie verzamelen. Wat komt er allemaal kijken bij het zelf bakken van broodjes.

- Het kunnen lezen van een recept.
- Het kunnen berekenen hoeveel ingrediënten er nodig zijn voor het laten bakken van 2 broodjes per kind in een klas van 30 leerlingen.
- Het kunnen afwegen van hoeveelheden
- Het goed kunnen mengen en kneden.
- Het kunnen invetten van de bakplaten
- Het kunnen instellen van een kookwekker.
- Het kunnen kopen van de juiste ingrediënten door een groepje leerlingen.

Etc. Naar oordeel van de docent. Punten per informatie-aspect met een maximum van 4 punten).

Fase 2. De beginsituatie. Een kind in de klas doet vaker boodschappen voor de ouders. Deze kan als groepsleider optreden voor een groepje dat de spullen gaat kopen onder toezicht van de leerkracht in de winkel vlak bij de school. Drie kinderen hebben al vaker met moeder of vader broodjes gebakken. Deze kunnen de overige kinderen ondersteunen bij: is er voldoende gekneet. Is het broodje van de juiste afmeting. Is het deeg voldoende gerezen etc. (in ieder geval 1 beginsituatie-aspect vermelden. Naar oordeel van de docent.4 Punten).

Fase 3. Algemene Doelstellingen formuleren: De kinderen kunnen onder begeleiding van de Onderwijsassistente zelf broodjes bakken. (punten).

Afgeleide doelen:

- leren afwegen (cognitieve ontw)
- Leren kneden (senso-motorische ontw /cognitieve ontw.)
- Leren de bakplaat invetten(senso-motorische/cognitieve ontw._
- Leren samenwerken bij het gezamenlijk per groep gebruik van bakplaat/oven e.d.(sociaal-emotionele ontw.) (Minstens 1 afgeleid doel. Naar oordeel van de docent. 4 Punten).

Fase 4: Plannen v. activiteiten en middelen.

- Met een groepje o.l.v. leerkracht of OA. Naar de winkel om met de hele groep meel etc. te kopen.
- De schoolkeuken bespreken voor de betreffende dag en tijdstippen.
- Nazien of alle "kookgerei" aanwezig is.
- Zorgen dat er een receptkaart aanwezig is, geschreven op het niveau van groep 5 BAO.

- Groepjes indelen en zorgen, dat er steeds iemand bijzit, die al wat ervaring heeft.
- Afspraken maken voor een gezamenlijk "etentje" met de gebakken broodjes.

- Taken hiervoor verdelen. Zorgen dat er bijvoorbeeld bordjes zijn, messen, boter, beleg.(b.v. jam of hagelslag)
(minstens vier activiteiten en/of middelen vermelden. Naar oordeel van de docent. 4 Punten)

Fase 5. Controle op alle activiteiten en middelen. Nog eenmaal nalopen of alles klopt.

- 1 Of je doelstellingen kloppen
  - 2 en of je met deze activiteiten je doelstellingen kunt verwezenlijken
  - 3 en of je middelen adequaat zijn voor deze activiteit.
  - 4 Zijn de randvoorwaarden vervuld. (Is de keuken vrij etc).
- (1 punt per controle-aspect. Totaal max. 4 punten , naar oordeel van de docent)